

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab Anno Christi 1675. usque ad annum 1681

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1780

VD18 90119207

§. 113. Innocentii XI. Papæ epistola ad Franciæ Regem circa Urbanistas
Moniales.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67305](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-67305)

„usurpent, & denique quicunque æquisi Sæc. XVII.
 „justique amantes sunt, Deum ex ani- A.C. 1679.
 „mo benedicent, ubi intellexerint, Pa-
 „ternitatem Vestram auctoritatem suam
 „persuadendo Regi interponere, ut Re-
 „galia intra fines a Majoribus suis ob-
 „tentos, & a Lugdunensi Concilio
 „(quod extendi eam yetuit) concessos
 „contentus esse velit.„

„Finio, mi Pater, nec aliud ad-
 „jungo, quam esse utique Charitatis
 „Veltræ, pacem tandem concedere
 „Episcopo septuaginta annos nato,
 „quadraginta pastorales insulas susti-
 „nenti, & ultimas horas præstolanti;
 „nec amplius pati viros selectæ virtu-
 „tis, Deoque speciali ratione consecra-
 „tos, quique cum tanta omnium ædifi-
 „catione illius se obsequio addixerunt,
 „ab iis tam sæva persecutione pulsari
 „dissiparique, qui se vitæ Regularis
 „hostes profitentur. Spero equidem,
 „me Deo propitio usque in extrema
 „fidelem fore, nec cessabo esse, quid-
 „cunque tandem a Paternitate Vestra
 „adversi mihi contigerit.„

§. CXIII.

*Innocentii XI. Papæ epistola ad Fran-
 ciæ Regem circa Urbanistas
 Moniales.*

Bb 4

Ad

Sæc. XVII. A. C. 1679. **A**d nuperas, quas Innocentius Papa

in Urbanistarum Monialium causi
perscriperat, literas Tolosanus Archi-
episcopus nullum dedit responsum: Re-
tamen Ludovicus Estræo Franciæ Ora-
tori præcepit. ut illas Moniales, quas
ipse nominaverat, aut imposterum tan-
quam Abbatissas nominaturus esset,
Apostolico diplomate confirmari cura-
ret: idipsum quoque Rex a Pontifice
petebat, iterato datis ad eundem lite-
ris, ad quas tandem Innocentius Papa
hunc in modum die decima nona Iulii
respondit: „Ubi primum divinæ boni
„tati visum fuit, humilitatem nostram
„vocare ad Ecclesiæ Catholicæ guberni-
„accula, hoc est, ad munus & sua am-
„plitudine gravissimum, & temporum
„iniquitate, molestiarum periculorum
„que plenissimum, ex innumeris diffi-
„cultatibus, quæ se nobis operi ma-
„num admoventibus obtulere, non ul-
„timo numeranda loco est Majestatis
„tuæ petitio per dilectum Filium nobis
„leum Virum Ducem d'Estrées Orato-
„rem tuum, deinde etiam per Regias
„literas tuas nobis exposita, ut Moni-
„steriis Ordinis Minorum Sancti Fran-
„cisci Urbanistarum, ut nuncupant,
„Sanctimoniales illas, quæ a te nomi-
„natæ fuerant, quæque deinceps no-
„minarentur, Pontificio diplomate præ-
„fice.

*Esprit
d'Arn.
part. I.
pag. 407.*

„siceremus. Cum enim ad Christia- Sæc. XVII.
 „nam Republicam in tanta rerum A. C. 1679.
 „perturbatione bene gerendam, neceſ-
 „ſariam nobis fore videremus operam
 „in primis tuam, qui & propter exi-
 „miam pietatem velles, & propter ex-
 „cellentissimam autoritatem ac floren-
 „tissimas Regni tui opes posses follici-
 „tudinem nostram strenue juvare, ac
 „propterea magnopere cuperemus dare
 „opportunitates, animum tuum satis
 „per se ad magna ac præclara propen-
 „ſum magis etiam omnibus paternæ
 „Charitatis officiis incitandi; merito
 „doluiſus, eorum culpa, qui te ad ta-
 „lia petenda impellerent, cum tamen
 „ex muneris sui debito, nihil ipsos niſi
 „rectum, honestum, sanctum, Ecclesiæ
 „Salutare, dignum denique Rege ma-
 „ximo & Christianissimo apud te loqui
 „vel monere par eſſet, eo nos adduci,
 „ut vel ab Apostolici Ministerii officio
 „discedere (quod neque tu ferres) vel
 „parum secunda postulatis tuis responsa
 „dare (quo nihil accidere nobis potest
 „in vita tristius) cogeremur. Qui qui-
 „dem homines, an ita ſe gerendo laudi
 „dignitatique tuæ & Galliæ felicitati
 „ſatis inserviant, singulari ſolertiæ ac
 „ſapientiæ tuæ conſiderandum relin-
 „quimus. Eos ſane non ſolum tibi
 „autores fuiffe accepimus, rem postu-

Sæc. XVII. „landi nullo jure, nulla æquitate, nulla
 A. C. 1679. „canonica consuetudine subnixam; sed
 „cum aliquot egregii, pii doctique, &
 „vere tuæ laudis amantes viri, quibus
 „Parisiensis Aula abundat, in confi-
 „lium a te adhibiti, aliud omnino sua-
 „derent, & non minus suffragiorum
 „numero, quam rationum pondere fa-
 „nior Senteatia vicisset, tantum apud
 „aures tuas belli pacisque negotiis di-
 „stractas callidis insinuationibus va-
 „luisse, ut ad ea decernenda descendere
 „res, quæ ipsi consuluissent. Non o-
 „misimus itaque, tum per Apostolicum
 „Nuntium, tum per Oratorem tuum
 „significare, quam graviter ac moleste
 „ferremus, quod sine aperta Sacrorum
 „Canonum (quorum te defensorem
 „profiteris) injuria, & sine gravi Ur-
 „banistarum jactura, vel potius ruina,
 „votis tuis annuere non liceret: Spe-
 „rantes te, re melius cognita & per-
 „specta, æquissimo animo ab incepto
 „destitutum, permissurumque, ut Or-
 „do ille suis institutis, suis moribus
 „viveret, qui a Sanctissimo Viro Fran-
 „cisco Assisiate primum erectus, mod-
 „a Sanctæ memoriæ Urbano IV. Pre-
 „decessore nostro, ad enixas Sancti Lu-
 „dovici Prædecessoris itidem tui pre-
 „ces instauratus, & novis Constitutio-
 „nibus ordinatus, per quadrungentos

„amplius annos tanta cum Christianæ Sæc. XVII.
„humilitatis & Sanctimoniae laude in A. C. 1679.
„Gallia floruisse. Verum omni officio
„nostro, omni justitiæ respectu, & de-
„bita huic sanctæ Sedi a Regnis Ca-
„tholicis obedientia potiores fuisse eo-
„rum, quos diximus, hominum cona-
„tus, eventus docuit. Nam ea post-
„modum edita decreta cognovimus, &
„quidem Regio tuo nomine inscripta,
„quibus ad hanc diem, inaudito exem-
„plo & piis omnibus horrorem incu-
„tiente mandabatur, ut Moniales ad
„Abbatissatus Urbanistarum a te no-
„minatae, quæ plures numerabantur,
„in bonorum Monasterii possessionem
„illlico inducerentur, & ab Episcopo ac
„ab Ordinis sui Prælato instituerentur.
„Neque multo post delatae ad nos fuere
„a pluribus Monasteriis aliæ super alias
„Urbanistarum querelæ, venisse ad se
„nominatas a Rege ex alio non solum
„Monasterio, sed etiam Ordine cum
„Regiis nominationis tuæ literis, &
„literas prosequenti ingenti Satellitum
„& militum manu. Cumque persua-
„dere sibi non possent, ut in tantum
„scelus atque Ordinis sui dedecus &
„perniciem eas admitterent, impetum
„repente factum in Monasteriis, &
„multa aspera & inaudita adversus Mo-
„niales patrata fuisse: in præsens vero
„,ita

Sæc. XVII. „ita tractari se, ac si in captivitatem
A. C. 1679. „& servitutem abductæ essent. Cum

„tamen eæ, quæ tam sacrilego ritu
 „initiatæ sunt Abbatissæ, abdicata &
 „proscripta eximia illa & perfecta hu-
 „militate ac paupertate, quas Sancti
 „Francisci Regula, & Urbani IV. Con-
 „stitutio tam impense præcipiunt, &
 „sine quibus omnem illius familie
 „sciplinam labi & corruere necesse est,
 „in nequiores sæculi morem superbe
 „ac licenter, & profano plane cultu
 „luxuque vivant. Reputet Majestas
 „tua, quam intimo paterni doloris sen-
 „su afficiamur, tam inhumaniter atque
 „indigne tractari videntes florem illum
 „Ecclesiastici germinis, coronam &
 „gaudium nostrum lectissimas Virgines,
 „quæ sæpe lacrimis & precibus suis
 „de irati Dei manibus extorquent im-
 „minens populis meritæ ultiōis fla-
 „gellum, neque cessant pro tua & Re-
 „gni istius Salute ac felicitate Divinam
 „clementiam exorare: dubitare nos
 „non patitur perspecta pietas, & ma-
 „gnitudo animi tui, hæc non solum
 „injussu tuo, sed etiam te inscio pa-
 „trari. Sed neque silere nos patientur
 „vel præsens calamitas & propinquior,
 „si remedium differatur, interitus San-
 „ctissimi Ordinis, vel tam impie atque
 „audacter pessumdata hujus sanctæ Se-
 „dis

„dis auctoritas, & legum rerumque Sæc. XVII.
„sacrarum reverentia in tuo præsertim A. C. 1679.
„Regno a tuis administris, fospite at-
„que incolumi te Rege Christianissimo.
„Quamobrem, quas in sinu nostro que-
„relas deposuere, paternam opem im-
„plorantes sanctæ Moniales Urbanistæ,
„eas in sinum tuum nos refundimus,
„Fili charissime, & Urbanistarum la-
„crimis addimus nostras, si quas no-
„bis reliquas fecit tot afflictæ Reipu-
„blicæ Christianæ calamitatum & præ-
„sentium sensus, & metus futurorum.
„Per tuam te & clarissimorum Regum
„Majorum tuorum eximiam pietatem,
„& in Apostolicam Sedem Observan-
„tiam, per irriguum erga Te & Regnum
„tuum cœlestis beneficentiae fontem,
„per inclitam bello dexteram jam pri-
„dem assuetam, & nunc maxime, uti
„speramus, parantem bello Domini
„præliari; per paternam denique no-
„stram erga te charitatem, cupidissi-
„mam laudum atque ornamentorum
„tuorum rogamus, obsecramusque,
„prohibe hauc a Sanctimonialibus Ur-
„banistis injuriam, sed & flatu tuo
„compone tempestatem, qua misere
„jactantur: redde illas pristinæ quieti,
„redde legibus & Institutis suis, quibus
„se religiosa Professione Deo devove-
„runt, & magna cum ædificatione huc-
„usque

Sæc. XVII. „usque vixerunt: tuere beneficium,
 A.C. 1679. „quod a Sancto Ludovico accepere;
 „ne secus faciendo tam illustre illius
 „facinus improbare videaris, cuius
 „exemplum in sacris expeditionibus,
 „ad quas te vox nostra, pietas tua &
 „publica vota vocare non desinunt,
 „æmulandum tibi proposuisti. Illud
 „præterea vehementer mirati sumus,
 „non defuisse, qui auderent editis etiam
 „& vulgatis per Galliam libellis infi-
 „nuare Majestati tuæ, tibi ad hujus
 „modi Sanctimonialium Monasteria Ab-
 „batissas nominandi jus esse; cum ta-
 „men & magnæ apud Gallos aucto-
 „tatis Jurisconsulti, potentiae & ma-
 „gnitudini Regum suorum addictissimi,
 „& Regii Administri maximi nomi-
 „nis, tum propter excellentem virtu-
 „tem, tum propter eminentissimam
 „quam consecuti postea sunt dignita-
 „tem, qui digne denique in hac Aula
 „Oratoris Gallici munus exercuerant,
 „memoriæ constanter prodiderint, nul-
 „lum ad mulierum Monasteria nomi-
 „nandi jus Regibus competere; quod
 „& optima legum interpres diurna
 „observantia comprobavit, & Reges
 „ipos non semel in generalium Comi-
 „tiorum decretis, & in suis ad Ro-
 „manos Pontifices literis confessos in-
 „genue fuisse, ex quibus multiplici-
 „Gal.

„Gallorum Autorum testimonio astrui- Sæc. XVII.
„tur uti ex nostris tabulariis liquido con- A. C. 1679.
„stat, sicut ex tuis quoque constare
„pro certo traditur. Addunt superio-
„ris ævi scriptores apud vos celeber-
„rimi, cum relatum Julio III. Romano
„Pontifici esset, Henricum II. aliquid
„movere de jure nominandi ejusmodi,
„excanduisse vehementer Julium, ei-
„que placando, Henricum publico do-
„cumento omni prætenso juri renun-
„tiasse. Quid Majestas tua facturum
„fuisse Julium putat, si non solum ali-
„quid movisset Henricus, sed nomi-
„natæ Abbatissæ alterius Ordinis &
„Monasterii, & moribus ab instituto
„Monastico alienis, immissæ in posses-
„sionem fuissent, armata vi, aliisque
„patratis gravibus & atrocibus, quæ
„supra memoravimus? Nos tamen ista
„libenter obliviscernur, si Majestas tua
„omnia, ut æquum, in priorem statum
„quam primum reponi curaverit. Sed
„conquiescere interim cor nostrum non
„potest, cogiturque vox paterna erum-
„pere, dum tam dilectas nobis in Chri-
„sto filias, pupillas quodammodo ocu-
„lorum Dei, tam grayiter violenter-
„que vexari, sua quiete, suis legibus,
„vetere disciplina, omni denique Spi-
„rituali solatio, alimentis etiam, &
„ipso, si fieri posset, cælesti Sponso suo
„spo-

Sæc. XVII. „spoliari videmus. Æquo animo feras,
 A.C. 1679 „Fili charissime, si longiores fuimus,
 „si dolori atque amaritudini nostræ &
 „pud te, a quo lenimentum merito pe-
 „timus, & paterna fiducia præstolamur,
 „liberalius indulsimus. Nostra est ista
 „cura, nostra, imo Christi res agitur;
 „ovæ Christi sunt, pretioso ejus san-
 „guine redemptæ, peculiari dilectione
 „fidei ac sollicitudini nostræ credite;
 „non patiemur, quantum quidem Deo
 „opitulante in nobis erit, eas de vetere
 „statu suo & legitima possessione tur-
 „bari, ac de materno quodammodo si-
 „nu divelli, animam libenter pro ipsa-
 „rum Salute boni Pastoris exemplo po-
 „situri. Non possumus denique Dei
 „causæ, & Pastorali officio nostro de-
 „esse. Quamvis autem & æquum om-
 „nino sit, & perpetuo in Ecclesia Ca-
 „tholica more receptum, ut Pontificia
 „responsa non ad examen revocentur,
 „sed humili obsequio excipientur custo-
 „dianturque, nonnullas dissertationes
 „isthic compositas, & per Oratorem
 „tuum nobis traditas, quasi præclaros
 „juris tui testes ac vindices, a Virtus
 „pietate & eruditione præstantibus, &
 „harum in primis rerum peritissimis exa-
 „minari mandavimus; qui omnibus
 „mature perpensis, responderunt, nihil
 „in eis novi afferri, quodque non fuerit

„a justæ caussæ defensoribus multo ante Sæc. XVII.
 „rejectum, neque mereri, ut earum A.C. 1679.
 „ratio habeatur: idipsum nos, inqui-
 „rendo & scrutando singula, plane com-
 „perimus; ac propterea eundem Ora-
 „torem tuum, cum proxime ad nos
 „accessit, requisivimus, ut de his Ma-
 „jestatem tuam diligenter edoceat, no-
 „stramque propensissimam erga te vo-
 „luntatem, & constans perpetuumque
 „de te & de tuo inclito Regno bene
 „merendi studium prolixe testetur.,,

§. CXIV.

Innocentii XI. epistola ad Episcopum Apamensem.

Interim Apamensis Episcopus hoc rur- *Gall. vind.*
 sus anno omnibus, qui Regaliarum *p. 266. Dis-*
 obtentu in quoddam suæ Diæcesis be- *sert. I. §. 8.*
 neficium involaturi essent, anathema
 intentabat, simulque suum Clerum,
 gregemque a perversis morum doctri-
 nis ac corruptelis vindicare, pastorali
 vigilantia satagebat: verum hoc ipso
 suo fervore illorum, qui laxioris do-
 ctrinæ, ac Regaliæ Patroni erat, invi-
 diam, ac vexandi pruriginem acue-
 bat, novis inde calamitatibus oppres-
 sus: re comperta Innocentius Papa
 hunc Episcopum rursus consolari, at-
 que ad constantiam excitare haud de-
Hist. Eccles. Tom. LXIV. Cc stitit,